

Novi svijet

ISSN 1331-226X Godina XLVII. br. 10, listopad 2011.

Cijena 15 kn

Rod
umjesto spola
Čisti putovi

Pozadina krize

Naslovnica:
Što se skriva
iza današnje
ekonomske,
političke i
društvene krize?
Foto: Arhiv CN

Povijesni korak

Potpisivanje dokumenta "Kršćansko svjedočanstvo u viševjerskom svijetu: preporuke za provedbu" od strane tri tijela koja predstavljaju oko 90 posto kršćana u svijetu značajan je događaj, a prošao je gotovo nezapaženo. Na njemu su godinama radili Svjetski savez evangeličkih Crkava (WEA), Ekumensko vijeće Crkava (WCC) i Papinsko vijeće za međuvjerski dijalog (PCID). Zajednički potpis pokazuje važnost suradnje među Crkvama na često kontroverznu temu: poslanje i navještaj radosne vijesti.

U naslovu dokumenta su dvije riječi ključne za ispravno čitanje teksta: svjedočanstvo i viševjerski. Svjedočanstvo, uz riječ, ostaje bitno za potpuno ostvarivanje Kristova evangelizacijskog poslanja. Treba "razglašavati i svjedočiti riječ Božju (...), ali u skladu s evanđeoskim načelima, u potpunom poštovanju i ljubavi prema svim ljudskim bićima". Dokument ohrabruje sve kršćane da uspostavljaju odnose poštovanja i povjerenja s ljudima drugih vjera.

Temeljno je priznanje da su napetosti koje dove do nasilja danas često vjerskog karaktera. Kršćani su dio toga, kao žrtve, ali "i kao oni koji sudjeluju u nasilnim činima", iskreno je i hrabro priznanje. Zato je znakovito odlučno odbijanje svake vrste nasilja i poštivanje svake osobe.

Ovim se dokumentom nastoje pojasniti i nesporazumi oko gorućeg problema obraćenja, osobito u Aziji. "Nikome se ne može nametnuti obraćenje, to je jasna poruka koju želimo reći ovim dokumentom", istaknuo je generalni tajnik Ekumenskog vijeća Crkava Olav Tveit. ■

Roberto Catalano

SADRŽAJ

2 KOMENTAR
Povijesni korak	12 DUHOVNOST JEDINSTVA
Ujedinjeni svijet, ideal koji postaje povijest
3 RIJEČ ŽIVOTA
I danas Bog zove	14 U ŽARIŠTU
Pozadina krize
4 IZ ŽIVOTA
Što se događa kad umremo Božja blizina	16 SUSRETI
Križevački triptih Dječje aktivno ljeto
5 DUHOVNOST I TEOLOGIJA
Pogled koji određuje život	18 SVJEDOČANSTVO
Čisti putovi
6 PREDSJEDNICA
Novo proljeće u Ujedinjedom Kraljestvu	20 KORAK PO KORAK
Poljupci i zagrljaji ili nakloni
8 AKTUALNO
Rod umjesto spola Stav Crkve o rođnoj teoriji	22 MOJ GRAD
Započeti iz baze
	23 MLADI
Treća generacija u školu

Mjesecnik Pokreta fokolara

godina XLVII., br. 10 - listopad 2011.

Uredništvo i uprava: Novi svijet, Franje Račkoga 30, 48260 Križevci, tel.: (+385) 048 682282, fax: (+385) 048 682206;

e-mail: novisvijet@novisvijet.net, web stranica: www.novisvijet.net, Izdavač i nakladnik: Djelo Marijino - Pokret fokolara;

Glavna urednica: Đina Perkov; Uredničko vijeće: Đina Perkov, Sonja Eterović, Zdenko Horvat;

Tisk: FEROPROMS d.o.o., Zagreb. Godišnja pretplata 150 kn, za Europu: 33 EUR, za kontinent: 55 USD. Pojedinačni broj 15 kn.

Uplate putem vašeg povjerenika ili na račun (kunski i devizni) Pokreta fokolara broj 2360000-1101456527 ZAGREBAČKA

BANKA D.D., 10000 Zagreb, Paromlinska 2, Croatia, SWIFT CODE: ZABAHR2X, IBAN HR 91 2360000 11014 56527

Pod poziv na broj upišite vaš evidencijski broj koji se nalazi u gornjem lijevom kutu listića s adresom. Osobe jednom preplaćene na Novi svijet dobivaju ga dok se ne odjave. Tko želi donirati bilo koji iznos za Novi svijet i tako pomoći onima koji nemaju mogućnost platiti pretplatu, pod poziv na broj treba upisati 5500. Novi preplatnici koji još ne znaju svoj evidencijski broj upisuju pod poziv na broj 5000, a kopiju uplatnice moraju obvezatno poslati na uredništvo.

Tiskanje
ovog broja
započeto je
12.10.2011

LISTOPAD 2011.

"POĐI ZA MNOM"

(Mt 9,9)

I danas Bog zove

zlazeći iz Kafarnauma, Isus ugleda čovjeka zvanog Matej gdje sjedi u carinarnici. Matej je bio carinik, stoga omražen među ljudima. Izjednačavali su ga s lihvarima i izrabljivačima koji se obogaćuju na štetu drugih. Pismoznanci i farizeji smatrali su ga ravnim javnim grešnicima, pa su prigovarali Isusu da je prijatelj carnika i grešnika i da s njima jede¹.

Protiv svakoga društvenog običaja, Isus je pozvao Mateja da Ga slijedi te je prihvatio otići u njegovu kuću na ručak, što će kasnije učiniti i sa Zakejom, glavnim carinikom u Jerihonu. Upitan da protumači taj svoj čin, Isus će reći da je došao za bolesne, a ne zdrave, došao je zvati grešnike, a ne pravednike. Njegov je poziv i ovoga puta bio upućen upravo jednome od njih:

"Pođi za mnom!"

Ove je riječi na obali jezera Isus već bio uputio Andriji, Petru, Jakovu i Ivanu. Isti poziv drugim je riječima uputio Pavlu na put u Damask.

Ali Isus se nije zaustavio na tome. Tijekom stoljeća on je i dalje zvao k sebi muževe i žene svih naroda i nacija. Čini to i danas. Prolazi kroz naš život, susreće nas na raznim mjestima, na različite načine, i opetuje nam svoj poziv da ga slijedimo.

Zove nas k sebi jer želi s nama uspostaviti osobni odnos, a istodobno nas poziva da s njim suradujemo na velikom planu ostvarenja novog čovječanstva.

Nisu mu važne naše slabosti, naši grijesi, naša bijeda. On nas ljubi i izabire nas onakve kakvi jesmo. Njegova će nas ljubav preobraziti i dati nam snagu da mu odgovorimo, kao i odvažnost da ga slijedimo, kako je to učinio Matej.

On za svakoga ima ljubavi, životni plan, poseban poziv. Zapažamo to u srcu po nadahnuću Duha Svetoga ili preko određenih događanja, kroz savjet ili smjernice osoba koje nas vole... lako se očituje na najrazličitije načine, uvijek odjekuje ista riječ:

"Pođi za mnom!"

Sjećam se kad sam i ja osjetila ovaj Božji poziv.

Bilo je hladno zimsko jutro u Trentu. Mama je zamolila moju mladu sestru da ode po mlijeko, dva kilometra daleko od kuće. No bilo je previše hladno i ona se nije odvažila otići. I druga je sestra odbila. Prišla sam im: "Idem ja, mama", rekla sam i uzela bocu. Izašla sam iz kuće i na pola puta dogodilo se nešto posebno: učinilo mi se da se nebo otvorilo i da me Bog zove da idem za njim. "Daruј se sva meni", začujem u srcu.

Na taj jasan poziv željela sam odgovoriti odmah. Razgovarala sam s isповjednikom i on mi je dopustio da se darujem Bogu zauvjek. Bilo je to 7. prosinca 1943. Nikad neću uspijeti opisati što mi je proizalo srcem toga dana: vjenčala sam se s Bogom. Sve sam mogla očekivati od Njega.

"Pođi za mnom!"

Ove riječi ne odnose se samo na odlučujući trenutak našeg životnog odabira. Isus nam ih upućuje svakoga dana. "Pođi za mnom!", kao da nam govori usred najobičnijih svakodnevnih dužnosti. "Pođi za mnom!", u onoj kušnji koju treba prihvatiti, u onoj napasti koju treba pobijediti, u onoj usluzi koju treba pružiti.

Kako mu konkretno odgovoriti?

Čineći ono što Bog želi od nas u sadašnjosti, a što uvijek donosi posebnu milost.

Zato ćemo se ovoga mjeseca odlučno predati Božjoj volji; predati se bratu i sestri koje moramo ljubiti, radu, učenju, molitvi, odmoru, našim obavezama.

Naučimo u dubini srca slušati glas Božji koji govori i kroz glas savjesti; reći će nam što Bog želi od nas u svakom trenutku. Budimo spremni sve žrtvovati da to ostvarimo.

"Daj da Te ljubimo, o Bože, ne samo svakoga dana sve više, jer možda nam ostaje još premašo dana; daj da Te ljubimo u svakom sadašnjem trenutku svim srcem, svom dušom i svom snagom u Tvojoj volji.

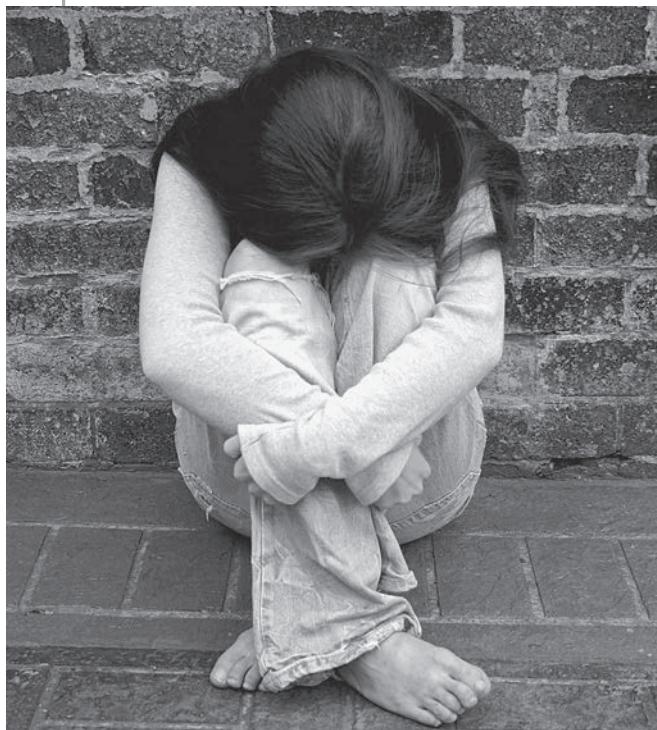
To je najbolji način da slijedimo Isusa. ■

¹Usp. Mt 11,19; 9,10-11.

Chiara Lubich

Riječ života,
lipanj 2005.,
objavljena
u Novom
svijetu br.
6/2005.

Što se događa kad umremo?

Jedna djevojčica u razredu gdje sam predavala uvijek je bila potištena i zatvorena u sebe. Netko mi je rekao da boluje od side.

Što sam mogla učiniti za nju?

Odlučila sam joj se približiti i počela sam ju povremeno poslije škole dovoditi kući. Primijetila sam da je na rubu očaja, pa sam pozvala njezinu ocu kojega nikada dotada nisam vidjela. Bila sam sigurna da se za nju nešto može učiniti.

Kad se otac pojavi, ispričao mi je svoju

tragičnu priču: 20 godina zlouporabe opojnih droga, zatvor, smrt majke... Dan kasnije dobila sam od njega ceduljicu na kojoj je pisalo: "Shvatio sam da Vi u školi volite moju kćí".

Vrlo pozorno uspijeila sam sve više biti uz djevojčicu. Priključili su se i drugi i nastao je lanac solidarnosti. zajedno s drugim nastavnicima pronašli smo tisuće različitih načina da joj pomognemo da bude aktivna dio života u školi. Izgledalo je kao da se iz dana u dan vraća životu.

Jednoga dana došla je k meni i postavila mi sljedeće pitanje: "Što se događa kad umremo?" Osjetila sam da mogu s njom podijeliti blago mojega života. Pričala sam joj o raju, o ljubavi, o mojem iskustvu s

Isusom. Na kraju mi je rekla: "I ja želim tako živjeti". To je bio trenutak posebnog svjetla za nju i za mene. Njezina tako tajanstvena bol zadobila je smisao. ■

V. N.

Božja blizina

Više puta me ispunji ganućem Božja prisutnost u mojoj životu i njezina briga za svakodnevne potrebe. U ovoj općoj finansijskoj krizi sve češće mi se događa da u novčaniku nemam baš ništa novca. U takvim slučajevima u pomoć priskače kreditna kartica. Toga dana, dok sam užurbano koristila stanku od posla, usput sam krenula kupiti neke potrepštine, mirna jer imam karticu. Vidjevši da izlazim, kolegica me zamoli da i njoj nešto uzmem, dodavši da će mi platiti naknadno. Na povratku, dok sam u rukama držala novac kojim mi je kolegica platila svoj dio, pomislili: "Sva sreća što sam ga dobila, inače ne bih mogla kupiti ni kartu za autobus - za povratak kući". Doista bi mi bilo neugodno kad bih to otkrila u autobusu. I misao puna zahvalnosti

odmah krene prema Bogu.

Drugoga dana, dok sam sa sinom osmogodišnjakom prolazila tržnicom, on me povuče za ruku i pokaže 20 kuna na tlu. Instinktivno osjetim da dijete u ovoj situaciji treba dobiti životnu lekciju i upitam ga: "Je li to tvoj novac?" "Nije", odgovori. "I što onda?", nastavim. "Pa nema nikoga blizu koga bi mogli pitati je li to njegovo", reče mi. Doista, već smo bili prošli tržnicu i našli smo se na čistini gdje nije bilo nikoga, pa sam ocijenila da možemo uzeti tih 20 kuna. Sin je bio izuzetno radostan. Tek kasnije sam shvatila da je i on doživio Božju prisutnost, jer je bio upoznat s tim da nemamo ništa novca. Zajedno smo zahvalili Bogu za njegovu blizinu i očinsku brigu za nas. ■

B. A.

Pogled koji određuje život

ISUSOV POZIV OBNAVLJA SE SVAKOGA DANA I PRIPADA
NEOPOZIVIM DAROVIMA Božjim

Stranice Svetoga pisma koje izvješćuju o Božjem pozivu odišu posebnim čarom. Bog često zahvaća u ljudsku povijest neočekivano i nerazumljivo skučenoj ljudskoj logici. Taj je odnos stvorio On. Na taj besplatan dar sugovornik odgovara na različite načine: ponekad neposrednim prianjanjem, ponekad izražavajući osjećaj neprikladnosti, a ponekad i odbijanjem. U svim se tim odgovorima zrcali veliko Božje poštovanje ljudske slobode. U tim odgovorima mi opet vidimo naš.

Tako je i s pozivom Mateja. Ulomak iz Evanđelja je jezgrovit, gotovo suhoparan. Kratak opis kao da je sav usredotočen na Isusov poziv "Podi za mnom", iznenadan i iznenadjujući obzirom na Matejev društveni položaj, kao i na njegov odlučan odgovor i prihvaćanje: "On usta i podje za njim".

Kao što je to dobro prikazao veliki umjetnik Caravaggio na platnu koje predstavlja taj događaj, prodor svjetla ima izvor u Bogu. Inicijativa je njegova. Ponuđeno zajedništvo nije plod ljudskih zasluga. Matej je svjestan da se nema čime hvaliti pred Bogom. Njegov neposredan odgovor, bez uvjetnih obećanja za budućnost "slijedit će te, ali..." ima jaku poruku. Ne samo da je odjek drugih ulomaka Evanđelja, nego

nam kaže i to da nas susret s Isušom obnavlja i čini nas slobodne. Matej je možda postao bogat iskorištavajući druge ljude, no ovde nam se pojavljuje siromašan, slobodan od sebe, od svojih dobara, od života koji je do tada vodio. Za razliku od bogatog mlađića čije mu navezanosti priječe vidjeti Isusov pogled pun ljubavi, Matej ne ostaje sjediti za stolom carinarnice, pognut nad svojom prošlošću, nad svojim poslom, nad svojim problemima... nego uzdiže pogled, susreće Isusov, prihvata ga, ne okljeva i predaje se bez rezerve.

U svojem komentaru Chiara Lubich ističe kako se Isusov

poziv obnavlja svakoga dana. Da, "neopozivi su dari i poziv Božji!" (Rim 11,29). Matejevo ponašanje može nas rasvijetliti i ohrabriti da slijedimo Isusa u svakodnevnom životu te da opet uzdignemo pogled ukoliko u nama prevlada umor na putu ili se pojavi noćna tmina, iako smo jednoga dana prihvatali Božji poziv. Došao je čas da se opet susretнемo s onim pogledom koji je odredio naš život i da iznova shvatimo kako se novost života ne temelji na našim snagama, nego na daru zajedništva što nam ga Bog neprestano nudi. ■

**Lucia
Abignente**

Caravaggio:
"Pozivanje
svetog Mateja"

smatrala zemljom od velike važnosti za ekumenski dijalog. Godine 1977. u Londonu joj je dodijeljena nagrada Templeton, nakon čega se otvara međuvjerski dijalog u Pokretu.

Danas Pokret u Engleskoj broji 7000 pristalica od kojih su 1700 pripadnici drugih crkava.

Na tragu te povijesti Maria Voce i Giancarlo Faletti po prvi put posjećuju Englesku. U programu je susret sa zajednicama 3. rujna, s mladima, više susreta s vjerskim vođama, sudjelovanje na 30. ekumenskom susretu biskupa prijatelja Fokolara, kao i drugi spontani susreti.

"Našao sam rješenje svojih problema." "Privilegija je vidjeti kako karizma jedinstva preobražava ljude." Bio je to dan koji se neće tako lako zaboraviti u povijesti Pokreta fokolara u Velikoj Britaniji.

Članovi iz Engleske, Škotske, Gallesa i predstavnici iz Irske, 500 osoba došlo je na susret s Marijom Voce i Giancarлом Faletijem. Nekome je trebalo i deset sati putovanja do Londona.

Lesley, fokolarina anglikanka, u svom je uvodu u dokumentarni film koji ilustrira posjete Chiare Lubich Ujedinjenom Kraljevstvu, podsjetila na šok koji su doživjeli za nedavnih pobuna na londonskim ulicama, smještajući ih u kontekst sekularizirane kulture uzdizanja vlastitiga "ja", što često dovodi do strašnih posljedica. Istaknula je kako Velika Britanija sadrži i sjemena drugačije kulture, posijana prije više od 40 godina. Njezini korijeni duboko prodiru kroz poruku Chiare Lubich, kada je preko kanonika Bernarda

Novo proljeće u Ujedinjenom Kraljevstvu

PREDSEDJNICA FOKOLARA MARIA VOCE
I DOPREDSJEDNIK GIANCARLO FALETTI U
POSJETU ZAJEDNICI U ENGLESKOJ

Đina
Perkov

priredila

stih godina kada su se u Liverpoolu okupljali Beatlesi i deseci dobrih bandova koji su stvarali glazbu na novi način, Pokret fokolara činio je prve korake u ovoj zemlji. Upravo u Liverpoolu, u jednom malenom stanu bez zavjesa i bez namještaja, u studenom 1963. otvorio se prvi fokolar, da bi se potom s godinama Pokret proširio po čitavom Ujedinjenom Kraljevstvu.

U taj mali fokolar s dvije sobice 1965. stigla je Chiara Lubich, pozvana govoriti u anglikanskoj

katedrali u Liverpoolu pred 50 svećenika. U vrijeme kada ekumenizam praktično nije ni postao, ovdje ga je promovirala jedna žena.

Bio je to početak pustolovine Fokolara u Engleskoj. Zajednicu su od samih početaka činili pripadnici raznih crkava. Autentični osobni odnosi, prava prijateljstva, male zajednice u kojima se ljudi vole, susreti i marijapoliji formirali su ljude za novu duhovnost.

Osam je puta Chiara posjetila Englesku i uvijek ju je

Pawleya bila pozvana govoriti o duhovnosti jedinstva u anglikanskoj katedrali i tako počela uklanjati goru nerazumijevanja te započinjati ekumenski dijalog.

Slijede svjedočanstva Eddia iz Škotske, Lucy i Davia iz Galesa, Ann iz Engleske. Iako njihove povijesti dotiču vrlo različita područja – ekumenski dijalog, međuvjerski dijalog, duhovna skrb ostarijelih – urezaju se svojom dubinom i konkretnošću.

Bračni par iz Konga koji sada živi u Engleskoj priopovijeda svoju pustolovinu bijega pred ratom, govorí o poteškoćama integracije i o njihovom odnosu, sve to življeno u uvijek novom otkrivanju uzajamne ljubavi, kako predlaže evanđelje. Vrhunac susreta bio je kada su Maria Voce i Giancarlo Faletti odgovarali na brojna pitanja nazočnih. Kako dati novi impuls ekumenizmu? "Možda je potreban zamah krilima", odgovorila je Maria Voce i pozvala sve da u svojim crkvama probude "želju da se doživi dar koji nam je Bog darovao, želju za bratstvom".

Na svojim putovanjima po čitavom svijetu Maria Voce i Giancarlo Faletti uočili su da ekumeniski pokret uglavnom napreduje, usprkos različitosti. Spominju pozitivna iskustva ekumenizma iz Budimpešte, Chicaga, čak iz Tanzanije, kao i zahvalnost na koju su naišli kod predstavnika raznih crkava prema članovima Pokreta fokolara za njihovu podršku i zalaganje.

Druga velika tema su neredi, pljačke, pobuna koja je počela u predgrađima Londona i proširila se po cijeloj zemlji. Nakon tolikih godina nastojanja da se izgradi

jedinstvo, nekima je izgledalo da je sve izgubljeno, kao da je nasilje ponijelo svaki polet. Kako ne izgubiti nadu u takvim situacijama. "Pa ipak – ističe u povjerenju Maria Voce – i dalje se nadam. Mislim da nasilje izražava veliku prazninu, potrebu za ljubavlju, krajnju potrebu za pozornošću, iako se te osobe koriste pogrešnim sredstvima. To je izazov. Ali ako odgovorimo našom ljubavlju, možemo stvoriti veće dobro, kao što su to učinili mnogi ljudi koji su reagirali i povezali se da bi prenijeli pozitivne signale."

Pitanjima kao da nije bilo kraja. Govori se o odbacivanju Boga od strane društva, a Maria Voce odgovara: "Nikad nisam srela nekoga tko bi rekao da ne želi biti ljubljen. Boga možemo dati samo kroz ljubav. Pozvani smo zajedno dati ovo svjedočanstvo koje vrijedi za sve ljudе, za sve religije, pa i za nevjernike. Vrijednote koje smatramo valjanima nudimo na raspolaganje svima, kako bismo stvarali bratstvo."

Još jedno vrlo važno pitanje odnosi se na temu žrtve. Misao "znati izgubiti" koja je prisutna u duhovnosti jedinstva može u anglosaksonskoj kulturi propiti negativne konotacije. U duhovnosti Pokreta fokolara govorí se o "znati izgubiti", ali i o punini,

tumači Maria Voce. "Ako nešto daruješ, gubiš, jer si učinio čin ljubavi, ali istodobno se obogaćuješ. Dajemo i dobivamo. To je Božja matematika, a On se nikad ne dopušta pobijediti u velikodušnosti."

Radost u dvorani je opipljiva, a Maria Voce bi željela da "cijeli svijet dođe vidjeti ovu živu stanicu Fokolara, kako bi okusili plodove, vjernost, dragocjenost koju je donio u preko 40 godina čitavi Pokret. Obitelj Fokolara je živa u ljubavi, a s Isusovom načočnošću možemo ponijeti Božju ljubav u cijeli svijet."

Spomenimo neke od brojnih dojmova sudionika: "Započela je nova faza, ima budućnost"; "Objašnjenje značenja osobne žrtve osvijetlilo mi je jednu nezgodu iz mladosti koju nikada nisam shvatio"; "Ponekad se osjećam pesimist, ali optimizam Marije Voce i Giancarla Falettija su me zarazili"; "Počinje novo proljeće". ■

Aurelio
Mole'

Znak za rod

Maleni/a
imenom
Nevrijeme s
bratom. Iako ima
pletenice ime
mu/joj je Jazz.

"Zdravo, zovem se Nevrijeme". To originalno ime roditelji David i Kathy iz Toronto u Kanadi namjerno su dali sinu/kćeri. Davši mu/joju to ime, zapravo se ne može razlikovati je li njihovo dijete muško ili žensko, s obzirom na to da su u engleskom jeziku sve opće imenice, kao storm (oluja, nevrijeme) neutralnoga, srednjega roda. To je praktična primjena teorije koja rod (engleski-gender) ne smatra gramatičkom nego pojmovnom kategorijom, ne uzimajući u obzir spolne biološke razlike između muškaraca i žena za određivanje identiteta osobe. "Odrastajući će Nevrijeme sam/sama odlučiti osjeća li se dječakom ili djevojčicom", kažu roditelji. Ako se biološki spol u ljudskom poimanju potpuno ukloni, postoji opasnost da tijelo bude neutralna ovojnica, poput lutke koja može odjenuti spolnu odrednicu po vlastitom načinu, a ne kako je to odredila priroda, kultura, povijest, roditelji i društvo.

Roditelji nadalje tumače kako su uvjereni da će tako biti bolje za njega/nju i da će ta odluka pridonijeti da svijet postane bolji. Bez obzira na ove ideološke, pretjerane i nestvarne odluke,

ROD UMJESTO SPOLA

PREMA RODNOJ TEORIJI MUŠKOST ILI ŽENSKOST SU NAMETNUTE KULTURNE KONSTRUKCIJE KOJIH SE TREBA OSLOBODITI

psihologinja Anna Olivero Ferraris kaže da, ako se odluči ne odgajati dijete po određenim stereotipima koji nameću ponašanje svojstveno samo muškarcima ili samo ženama, u tom slučaju ne treba ustrajati na spolnim razlikama, često umjetno stvoreniima po zakonima tržišta, kao u slučaju odjevnih predmeta.

Rodna filozofija preplavila je i svijet spektakla. Reklame slijede lošu društvenu modu. Što se više na tome jaši, to smo politički ispravniji. Ništa se znatno ne mijenja ako se scenario odnosi na reklamiranje

nekog aperitiva, naslonjača ili brodarske tvrtke.

"Izumitelj" rodne filozofije John Money otvorio je u Baltimoreu (SAD) prvu kliniku za određivanje roda, podvrgavajući pacijente i operacijama promjene spola.

Davne 1965. jednom su se kanadskom bračnom paru roditeljima jednojajčani blizanci David i Brian, što je opisano i u knjizi "Gender, genere" (Gender, rod). Kad su navršili dvije godine blizanci su bili podvrgnuti normalnom zahvatu obrezanja prepucija što je završilo dramatičnim gubitkom penisa maloga Davida. John

Money je uvjerojao roditelje da pretvore Davida u Brendu. Bio je potreban samo manji operativni zahvat, nešto hormona i odgovarajući odgoj da se dječak preobrazi u djevojčicu, čime bi se i znanstveno dokazala rodna teorija.

Prošlo je devet godina, ali Brenda je nedvojbeno neobična djevojčica: kreće se, govori i hoda kao muško, piški stoeći, otima igrice i odjeću svome blizancu Brianu i grubo se ponaša, koliko god se cijela obitelj trudila slijediti Moneyeve savjete. Ni kemija niti socijalizacija nisu pomogli da Brenda postane djevojka. Epilog je na žalost dramatičan. Brenda je od roditelja doznala za operaciju iz ranoga djetinjstva. Dala je odstraniti grudi izrasle zahvaljujući hormonima, podvrgnula se operaciji radi rekonstrukcije penisa i oženila je Mary, mladu majku troje djece. No, 2004. iznenada je sebi oduzela život. Pojedini liječnici sveučilišta "John Hopkins" u Baltimoru zainteresirali su se za slučaj i otkrili 25-oro djece rođene bez penisa, mahom kastriranih i odraslih kao djevojke. Od njih se 14 izjašnjavaju kao muškarci i skloni su grubim igrama svojstvenim dječacima.

Sljedeće područje zahvaćeno rodnom filozofijom je zakonodavstvo. U Španjolskoj su izmijenjena tri pravila građanskog zakonika. Članak 44. je izmijenjen pa umjesto dosadašnjega "muškarac i žena imaju pravo sklopiti brak" glasi "bilo koja osoba ima pravo sklopiti brak"; članak 66. umjesto dosadašnjeg "muž i žena su jednaki u pravima i dužnostima" glasi "supružnici imaju jednakna prava i dužnosti". Članak 67. je

Arthur Dili (3)

izmijenjen pa umjesto "muž i žena se moraju poštivati i međusobno pomagati" spominje "supružnike". Posljedica je očigledna: par više ne čine muškarac i žena, nego sve moguće kombinacije. Ne spominje se više obitelj nego obitelji: samohranih roditelja, razvedenih i ponovno vjenčanih, homoseksualnih.

Na taj način kod rađanja majke ne moraju više biti žene, a ni očevi muškarci. Mogu biti dva oca, može i bez majke, ili pak obrnuto. Da bi ih se razlikovalo u raznim zemljama Europe, unije nazivaju ih roditeljem A i roditeljem B.

"U Austriji i Njemačkoj - objašnjava profesor međunarodnog prava Vincenzo Buonomo - obitelj nije više prva odgojna ustanova, zbog čega nije više potrebna identifikacija s likom oca ili majke - ta se funkcija prenosi na školu." U Španjolskoj je 2007. donijet zakon koji dopušta da se u osobnim dokumentima promijeni ime i spol, a da se za to ne treba podvrgnuti kirurškom zahvalu. Isto je dopušteno i u Argentini od 2008. godine. Nije važna spolna

oznaka, je li je netko muškarac ili žena, nego kako se pojedina osoba percipira u datom trenutku.

Organizacija Ujedinjenih naroda u službenim je ispravama uvela terminologiju roda još devedesetih godina. Osim nje, jedan od najaktivnijih sponzora je Evropska Unija koja je od 2000. do 2006. izdvojila 3,5 milijarde eura kako bi poduprla rodnu ideologiju. To svjedoči o brzom širenju nove filozofije.

"No, zanimljivo je - ističe prof. Buonomo - da se rodnna filozofija nameće sredstvima koji nisu utešljeni na zakonima, nego su administrativne prirode: rješenjima, okružnicama, dokumentima sa smjernicama i uputama državnim organima. To je još djelotvornija procedura jer je kapilarna."

Trebalo bi upozoriti i na studije antropologa kao što su Binswanger i Gius, te na životne priče koje potvrđuju da spolno razlikovanje doživljeno kao vrednovanje unaprijed dobivenog nasljeđa dovodi do osobnog i društvenog ostvarenja. ■

(S talijanskog preveo Ottone Novosel-Franz)

Protest
protiv spolne
diskriminacije u
Moskvi

Stav Crkve o rodnoj teoriji

Božji naum nad
muškarcima i ženama

Raffaella
Cardinali

Ivan Pavao II.:
Jedinstvu između
muškarca i žene
Bog povjerava
"ne samo čin
roditeljstva
i obiteljski
život, nego i
samo stvaranje
povijesti".

"N a svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih" (Post 1, 27). Tako Knjiga postanka potvrđuje da muškarac i žena imaju isto dostojanstvo, premda se razlikuju jedno od drugoga.

Ivan Pavao II. napominje da to ne znači samo da je svatko od njih dvoje stvoren "na sliku Božju", nego i da su kao "dvoje u jedinstvu" pozvani odražavati u svijetu zajedništvo ljubavi koja počiva u Bogu (*Mulieris Dignitatem*). Odnos muškarac-žena, kao uostalom i svaki drugi ljudski odnos, ima svoj životni obrazac u trojstvenom odnosu.

Muškarac i žena, jednak i različiti, pozvani su živjeti ne samo "jedno pokraj drugoga", nego i uzajamno "jedno za drugo". To vrijedi ne samo za one koji su pozvani na brak, nego i za odnos između svega muškog i ženskog svijeta, gdje bogatstvo različitosti postaje dar, kako to tumači Ivan Pavao II. Jedinstvu između muškarca i žene Bog povjerava "ne samo čin roditeljstva i obiteljski život, nego i samo stvaranje povijesti" (*Pismo ženama*).

Sebičnost u tom odnosu poprima dva lica: sklonost dominaciji nad drugim/drugom te "korištenje" drugoga/e za vlastiti užitak. Ukazujući na ljubav kao način života u svakom ljudskom odnosu i na uzajamnu ljubav kao znak priznanja onima koji ga slijede, Isus pokazuje put ka ozdravljenju od ne-ljubavi u odnosu muškarac-žena.

Povijest čovječanstva ipak je označena dominacijom muškarca nad ženom, od uskraćivanja mnogih prava ženama, iz čega proizlazi legitimna želja žena da prevladaju takvo stanje. Godine 1800. nastaje feminizam, koji nastavlja promicati

Arhiv CN

svoje zahtjeve i u 20. stoljeću. Feminizam u svom najradikalnijem obliku izražava bojazan da je žena u ulozi majke ograničena i da će ostati u podređenom položaju. Otuda i potječe ideologija koja u cilju potvrđivanja jednakosti muškarca i žene negira nijihovu različitost, pripisujući je samo utjecaju kulturnih i društvenih čimbenika.

To je rodna teorija, nastala krajem šezdesetih iz sučeljavanja radikalnog feminizma, marksističke dijalektike i seksualne revolucije, a korijeni su joj u frojdovskoj psihanalizi. Pozivajući se na marksizam ona tvrdi da se u odnosu između muškarca i žene društvo ustrojava tako da štiti vlast muškaraca ostavljajući žene u podčinjenom položaju, kao u klasnoj borbi između ugnjetavanih i nijihovih ugnjetavača. Brak konačno učvršćuje ove nejednakosti određujući ženi da bude u vlasti muža. Ujedno drži da sve društvene, kulturne i psihološke razlike između muškaraca i žena nisu prirodne, već da je riječ o društvenim konstrukcijama kako bi se održalo stanje nejednakosti. Biološke razlike nemaju veliku važnost, a identitet roda ne vezuje se uz spol osobe.

Rodna teorija je teoretska osnova pokreta queer (engl. čudan, nastran) ili transgender, koji ne prihvata svezu spol-rod, pa odbija odrediti osobe terminima koji označuju spolnost (muškarac, žena, mama, tata, dječak/djevojčica) i tvrdi da svatko izgrađuje vlastiti rod kolebajući se slobodno između muškoga i ženskoga, prelazeći sve posredne mogućnosti, mijenjajući spolni identitet čak i više puta tijekom života.

Ta se ideologija ponajviše razvila na dvije konferencije Organizacije Ujedinjenih naroda u Kairu (1994.) i u Pekingu (1995.).

Upravo uoči konferencije u Pekingu Ivan Pavao II. napisao je poznato *Pismo ženama* u kojem govori o "ženskom geniju", ponovivši da su "ženskost i muškost međusobno komplementarni, ne samo sa fizičke i psihičke točke gledišta, nego s ontološke. Jedino zahvaljujući dualitetu 'muškog' i 'ženskog' potpuno se ostvaruje 'ljudskost'."

Kongregacija za nauk vjere 2004. piše zanimljivo *Pismo biskupima o suradnji muškaraca i žena u Crkvi i u svijetu*, u kojem predstavlja i rodnu teoriju

Papa Benedikt XVI. 22. prosinca 2008. naglašava da se ne radi o prevladanoj metafizici kada Crkva govori o prirodi ljudskoga bića kao o muškarcu i ženi te traži da se taj red stvaranja poštuje. Tu je riječ o vjeri u Stvoritelja i o slušanju jezika stvaranja, čiji bi prezir značilo čovjekovo samouništenje. Osrvnuvši se potom na rodnu teoriju, precizirao je: "Ono što se često izražava i smatra pod terminom gender u konačnici se rješava samo-oslobađanjem čovjeka zahvaljujući Stvoritelju i činu stvaranja. Čovjek želi sam sebe stvoriti i uvijek osobno i isključivo sam raspolagati onime što se na nj odnosi. Ali na taj način živi protivno istini."

Možemo zaključiti da se Crkva slaže s vrednovanjem doprinosa žena u povijesti čovječanstva, te da smatra kako je žurno potrebno posvuda ostvariti istinsku jednakost u pravima osobe. (*Pismo ženama*). Ujedno prihvata pozitivne zahtjeve neofeminizma "o jednakosti u različitosti", ali ne može prihvati teoriju koja, želeći potvrditi ispravnu društvenu jednakost muškaraca i žena, uništava koncept obitelji i nijeće identitet ženskosti i muškosti. ■

(S talijanskog preveo Ottone Novosel-Franz)

ZRAKA SVJETLA

DVANAEST SKLADBI
MEĐUNARODNIH SKUPINA
GEN ROSSO I GEN VERDE
NA HRVATSKOM JEZIKU

U IZVEDBI SASTAVA
UNICA HARMONIA
PRIKLADNO ZA MISNA SLAVLJA

POTRAŽITE U KATOLIČKIM
KNJIŽARAMA,
KOD POVJERENIKA NOVOGA
SVIJETA
ILI NAS KONTAKTIRAJTE IZRAVNO

CIJENA 60 KN

Ujedinjeni svijet, ideal koji postaje povijest

Chiara Lubich

Pokret »Mladi za ujedinjeni svijet« službeno je osnovan prije pet godina, upravo na Genfestu 1985. godine.

Zahvaljujući gen - zauzetim i cijelovitim mladim ljudima, svjedocima najuzvišenijih vrijednosti, najčešće i glavnim animatorima - Pokret je ubrzo zadobio svjetske odrednice i privukao mlade različitih rasa, naroda koji govore šezdesetak jezika, pripadnike različitih kršćanskih crkava, nekoj od velikih religija, riječju mlade najrazličitijih kultura.

Cilj je Pokreta uzvišen i zahtjevan. Može se učiniti utopijom, ali on to nije jer se većina njegovih članova oslanja na snagu koja nadilazi sâm Pokret, na snagu koja rasvjetljava, vodi, utire put: oslonili su se na Boga, sigurni da je prisutan u povijesti svakog pojedinca i cijelog čovječanstva.

Pokret djeluje s vjerom da svijet može postati boljim, gotovo jedna obitelj, domovina svih ljudi, svijet solidarnosti - štoviše ujedinjen svijet. To je cilj za koji se zalaže.

Djeluje tako svjestan da je jedinstvo znak vremena i da u sebi nosi dar (ne samo za sebe, već za mnoge) zajednički cijelom Pokretu fokolara: karizmu jedinstva.

Takov pogled na svijet i plan djelovanja Pokreta opravdava i analiza suvremenoga svijeta.

Iako svjesni najraznovrsnijih zala koja muče suvremenii svijet, primjećujemo da se posljednjih desetljeća on ipak mijenja. Naš

DONOSIMO PORUKU
CHIARE LUBICH
UPUĆENU MЛАДИМА
ZA UJEDИНЈЕНИ
SVIJET NA IV.
МЕЂУНАРОДНОМ
СКУПУ МЛАДИХ
(GENFESTУ),
ОДРŽАНОМ У
DVORANI PALAЕUR U
RIMU, 31. ОŽУЈКА
1990. GODINE.
ОВИМ JE GOVOROM
USMJERILA
POGLEDE МЛАДИХ U
BUDУĆNOST, PREMA
IDEALU JEDINSTVA ZA
KOJIM SVI ŽUDE.

se planet polako, ali odlučno okreće prema točno određenom cilju - svojem ujedinjenju.

Već smo na Genfestu 1985. razmatrali tu pojavu i otkrili neke znakove: umjesto atomskoga rata među dvjema velesilama »buknuo« je mir - kako se tada govorilo. Osnovane su organizacije sa zadaćom da služe svim narodima svijeta, države su se počele udruživati u cjeline - poput Evropske zajednice (tada se mislilo samo za Zapadnu Europu), a na crkvenom

se području, na kojemu su otvorenost i dijalog među crkvama donedavna bili nezamislivi, ostvaruje sve plodniji dijalog, i s pripadnicima velikih religija, i svim ljudima dobre volje.

Te su činjenice prije pet godina potaknule mlade iz Pokreta da učine sve što je u njihovoj moći kako bi ubrzali proces ujedinjenja.

Izabirali su najrazličitije »putove« kako bi pridonijeli izgradnji ujedinjenoga svijeta.

U skladu sa svojim mogućnostima i potrebama okružja u kojemu žive, spajali su rastrgano, sjedinjavali podijeljeno, zatrnavali »pukotine« koje su bile uzrok netrpeljivosti među ljudima i skupinama i uputili se putem jedinstva među narodima, rasama, među bogatima i siromašnima, među etničkim skupinama i naraštajima...

Nastale su brojne, plodne, sva-kidašnje, trajne i zahtjevne akcije.

Međutim, svjesni da je sav njihov rad, ma koliko sveobuhvatan bio, samo kap vode u moru najrazličitijih potreba svijeta, povjericili su se Onomu koji može više od njih. Odlučili su poći putem u najuzvišenijem smislu riječi: »Ja sam Put« (Jv 14,6) rekao je Isus. Slijedili su ga doista živeći njegove riječi.

I nisu se razočarali. Naprotiv, uvjerili su se da je, dok su oni davali samo svoj mali dio, On, Gospodar povijesti, neosporno davao veliki.

Divno je vidjeti i srce ispunja radošću činjenica kako se u ovih pet godina poslije Genfesta 1985. potvrdio program koji ste zacrtali vi, »mladi za ujedinjeni svijet«.

Svima su nam poznati nedavni izvanredni događaji koje je nemoguće pripisati samo ljudskim snagama. Poznate su vam velike i korjenite promjene u Istočnoj Europi koje će, čini se, udvostručiti prvotni nacrt o Europi, točnije, proširiti je sve do Urala. Ove promjene već utječu i na ostale narode svijeta, primjerice Srednju Ameriku i Aziju. Poznati su vam i pokušaji promjena u jednoj velikoj azijskoj državi koji su, nažalost, ugušeni u krvi. Njihovo značenje time nije umanjeno, ali isto tako niti nada u bolju budućnost. Svjedocima ste rušenja rasnih barijera u Africi.

Neovisno o svemu i neovisno o svima, svijet se mijenja.

Aiza svega toga – moramo priznati – stoji Bog. U svezi s događanjima u Istočnoj Europi papa Ivan Pavao II. je izjavio: »Bog je pobijedio!«.

I mi tako mislimo.

Posredovao je Bog, posluživši se, dakako, mlađim promicateljima čija imena su nam svima poznata jer su objavljena u dnevnim vijestima.

U čitavom tom procesu koji potresa svijet postoji tip promicatelja čija uloga možda nije prepoznata u pravoj mjeri. Nije riječ o jednoj osobi, već o kategoriji ljudi, o mlađima, da, upravo o mlađima.

Nije istina da su se mlađi danas povukli u okvire svoje privatnosti i da ih problemi čovječanstva baš ne zanimaju.

Arhiv CIN

Mnogo ih je koji su osjetljivi na velike ideale upravo zato što nisu uvjetovani osobnim interesima te zbog potrebe da vjeruju u nešto autentično i želje da obnove stvarnost, a i odgovor na životne i povijesno najprivlačnije poticaje najčešće se može pronaći upravo među mlađima.

Komu pred očima i u srcu nisu dirljivi prizori mlađih Kineza na trgu Tienanmen koji su s iznimnom hrabrošću i vjerom u bolje društvo pokušali pokrenuti veliko pekinško proljeće? Tko se s ganućem ne sjeća lika mlađića – koji je zadivio cijeli svijet – jer je nenaoružan pokušao zaustaviti tenkovsku kolonu?

Tko nije bio dirnut vidjevši na televiziji toliki broj mlađih kako prosvjeduju u prvim redovima, zauzimajući se za političke promjene – što je uzrokovalo rušenje Berlinskog zida i novo proljeće u Pragu, Budimpešti, Bukureštu? Ili nešto prije, mlađih Poljaka koji su s križem u ruci, uzdignutih šaka u znak pobjede u Varšavi, Gdansku i mnogim drugim gradovima miroljubivim gestama mijenjali lice Srednje i Istočne Europe? Ili pak onih koji su se na moskovskim trgovima zauzimali za poštivanje pogazenih ljudskih prava?

Svima nam je još u srcu poletno mnoštvo mlađih sudionika u nenasilnim pobunama u Buenos

Airesu, Santiagu, Montevideu, Assumptionu – zahvaljujući kojima je vraćena sloboda nakon dugogodišnje vojne diktature koja je tlačila njihove narode.

Pred očima su nam i mlađi Korejci, željni ujedinjene domovine, mlađi Palestinci i Libanonci koji su odgovorili nenasiljem te mnoći drugi. Oprostite mi što nisam uspjela nabrojiti sve.

Javnost je također bila iznenadena mnoštvom mlađih hodočasnika u Santiago di Compostela, mjestu – simbolu duhovnoga jedinstva Europe, te njihovom odlučnošću da ponovno pokrenu isticanje kršćanskih vrednota na kojima se temelji civilizacija cijelog kontinenta.

Nadalje, mlađi su uvjek u prvim redovima velike borbe za očuvanje prirode koju je čovjek oskvrnuo, a koja je tako važan preduvjet za pomireno čovječanstvo.

Bili su i ostati će u prvim redovima svih koji se neustrašivo bore za mir.

U prvim su redovima i kada besplatno daruju svoje vrijeme i snagu, pomažući narodima Trecega i Četvrtog svijeta – drugi je to veliki problem svih onih koji žele ujedinjeni svijet.

Da, mlađi su danas prisutni i zalažu se na svim područjima. ■

(nastavlja se)

Nije istina da su se mlađi danas povukli u okvire svoje privatnosti i da ih problemi čovječanstva baš ne zanimaju.

Mnogo ih je koji su osjetljivi na velike ideale...

Aktiv/ON

**Luigino
Bruni**

Svijet je poprište nove finansijske ekonomije, dok politika i demokracija još uvijek djeluju u okviru nacionalnih država

za kriza obično se skrivaju važna pitanja, od kojih su mnoga nevidljiva ljudima koji ne znaju vidjeti daleće od privida. I u ovoj se ekonomskoj, političkoj i društvenoj krizi, možda prevažnoj jer o njoj ne govore veliki mediji, kriju izazovi od velike važnosti.

U igri je nadasve značenje i uloga demokracije u vremenu globalizacije. Naime, ovo je prva velika ekonomska i finansijska kriza u eri globalizacije. Već nekoliko desetljeća tržišta rezoniraju i kreću se u globalnim razmjerima, i to vrlo ubrzano. Svijet je poprište nove finansijske ekonomije, dok politika i demokracija još uvijek djeluju u okviru nacionalnih država (i to je jedan od razloga krvkosti Europe). Logika kojom se vode vlade država

je još uvijek ona pred-globalizacijska, gdje se stranke natječe kako bi doobile glasove birača.

U ovoj krizi, s jedne su strane potrebbni globalni i brzi politički odgovori kojih nema, a s druge strane vlade pojedinih zemalja se ne bi smjele isključivo brinuti hoće li biti opet izabrane, nego odvažno dje-lovati za opće dobro, bez obzira na neposrednu suglasnost. No sa sadašnjim političkim

mehanizmima ovi su odgovori i djelovanja suviše skupi. Tako su u zemljama poput Grčke i sada Italije vlade uklijejštene između unakrsnih unutarnjih sukoba, ali i u raznim sastavniciama civilnog društva koje brane suprotne interese. Zato intervencije nisu učinkovite, jer brinući se kako ne bi nanijeli štetu nikome, ozbiljno riskiraju našteti svima. Suprotno općem dobru je opće зло.

U ovom se izazovu stoga skriva žurna potreba za novom politikom i za novim razdobljem demokracije koja će biti na razini globalizacije, razdobljem koje se još ne nazire.

Tu je zatim veliko pitanje kapitalističkog gospodarskog sustava. Tržišno gospodarstvo izvanredan je izum građanskog i kršćanskog humanizma. Omogućilo je nevidjen napredak u kvaliteti

Pozadina krize

VELIKA GLOBALNA PREVIRANJA POSLJEDNJIH NEKOLIKO MJESECI VRAĆAJU U IGRU DEMOKRACIJU I ULTRA - FINANCIJSKI ORIJENTIRANI KAPITALIZAM. POTREBAN JE NOVI TIP ODGOVORNOG I AKTIVNOG GRAĐANINA.

života miliarda ljudi, u ljudskim pravima i u demokraciji. Posljednjih desetljeća to gospodarstvo usmjereno na realna tržišta (razmjenu robe i usluga) i na ljude (poduzetnici, radnici, bankari) postalo je tek sjena špekulativnom, virtualnom i neosobnom finansijskom sektoru, pa se nasuprot jedne realne transakcije (novac za robu) danas događa desetak finansijskih transakcija. (Radi se o tzv. finančijalizaciji – finansijski sektor je od servisa realnoj ekonomiji postao

centar oko kojeg se vrti realna ekonomija; npr. više nije važna proizvodnja koja bi se reflektirala na cijenu dionice, nego je cijena dionice ta koja „upravlja“ proizvodnjom – op. Domagoj Sajter). Takav ultra-finansijski kapitalizam je suviše krhak i rizičan i nije više sposoban održati obećanja o razvoju i slobodi, što je bio temelj prvog razdoblja tržišnog gospodarstva. Zato je potrebna nova sinteza, potrebne su nove institucije i novi građani.

Ispod ove krize skriva se stoga potreba za oživljavanjem jakе rasprave na svim razinama kako bi se ostvarilo novo razdoblje post-kapitalističkog tržišnog gospodarstva. I ne mogu a da u Ekonomiji zajedništva, povezanoj s mnogim iskustvima solidarne i građanske ekonomije, ne vidim maleno sjeme toga novoga što će se roditi iz ovih porodajnih muka. No, to nešto novo zahtjeva također i nadasve nove građane. Naime, ekonomska situacija vremena u kojem

živimo sve manje ovisi o velikim manevrima vlada, a sve više o izborima milijuna, milijadi građana. Ako ti građani, ili barem jedna proročka manjina, budu sposobni oživotvoriti trezvene stilove života, glasovati nagrađujući inovativne i odgovorne poduhvate, prosvjedovati zajedno i uporno zahtijevajući promjene od institucija i tvrtki, ako ne budu čekali da odlučujuće odabire donesu drugi, onda bi ova kriza mogla biti zora boljega doba od onoga koje je na izmaku. ■

Novi svijet

NASLOVNA MJESEČNIK KNJIGE MULTIMEDIJA RIJEĆ ŽIVOTA O NAMA DOGAĐAJI OSTALO Login

Proradila mrežna stranica Novoga svijeta

www.novisvijet.net

Već nekoliko mjeseci tekstovi iz Novoga svijeta dostupni su na mrežnoj stranici **www.novisvijet.net**. Posjetiteljima se uz to nude i sve verzije Riječi života, misao dana te pregled izdavačke djelatnosti.

U izradi je i stranica Pokreta fokolara **www.fokolar.hr**

Križevački triptih

Tom

S lijeva na desno: Josip-Roko, Stela i Josip-Jakov, pjesnici iz Udruge jutro poezije, govorili su pjesme Nikole Šopa i predstavili izbor iz svojeg duhovnog pjesništva

Kao i prethodne godine, u okviru proslave svetkovine sv. Marka Križevčanina, 15. rujna 2011., u organizaciji Djela Marijina upriličen je znanstveno-duhovno-glazbeni triptih, dakle troslojni večernji program, koji je započeo predavanjem profesora dr. Mirka Planinića, s Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, pod naslovom "Uzajamno propitanje vjere i znanosti na primjeru otkrića antihelija-4". Tema predavanja se odnosila na predavačev fundamentalni istraživački rad u području nuklearne fizike i eksperimentalne rezultate koji su proljetos objavljeni u vodećem svjetskom časopisu za prirodoslovje *Nature*. U sažetu teme slikovito je opisan tijek eksperimenta koji je izveden na akceleratoru čestica i rezultat sudara dva atoma zlata (Au + Au reakcija) u kojem je u visokoenergijskoj nuklearnoj reakciji nastao velik broj manjih čestica te i antičestica helija-4 (sadrži dva antiprotona i dva antineutrona); tako je atom antihelija prvi put dobiven u laboratoriju (iz do sada nepoznatih razloga, u prirodi se nalazi puno manji broj čestica antimaterije od čestica materije; kad se sretnu čestica i antičestica dolazi do njihovog poništanja, anihilacije). Predavač je govorio

također o motivima znanstvenih istraživanja te se osvrnuo na govor pape Benedikta XVI. u HNK-u u Zagrebu i na djelovanje znanstvenika u skladu sa savješću. Nakon kraće meditacije o pogledu Chiare Lubich na umjetnost, upriličen je recital duhovne poezije, gdje su na početku pjesnici iz Udruge jutro poezije (Stela, Josip-Roko, Josip-Jakov) govorili pjesme Nikole Šopa (Poziv dragom Isusu, i druge pjesme), dok su u drugom dijelu recitala pjesnici predstavili izbor iz svojeg duhovnog pjesništva, za što su bili nagrađeni pljeskom posjetitelja te bogate večeri.

U glazbenom programu večeri sudjelovale su profesorice glazbe Ana Iverac (flauta) i Jelena Stanković (orgulje) koje su izvezle djela Mazzonija, Buxtehudea, C. Ph. E. Bacha, J. S. Bacha, Ferrouda te Bhraonain/Rayana. Kroz cjelokupni program provlačila su se razmišljanja o savjeti, objavljena u radovima Chiare Lubich, Vere Araujo te u Koncilskom dokumentu

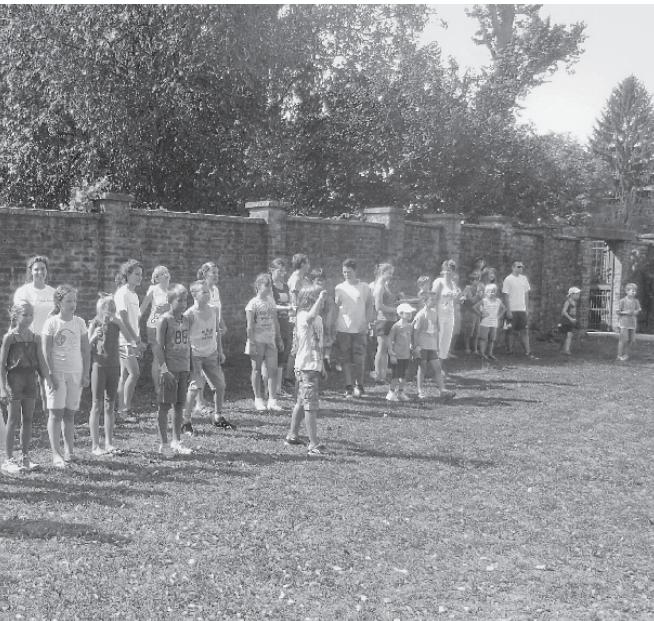
"Radost i nada", koja su nadahnuto izrazile Mateja Raguž i Ivana Štironja. ■

Danas smo više nego ikada pozvani odgojiti savjest koja će biti budna i otvorena prema teškoj socijalnoj, političkoj i znanstvenoj problematici; savjest koja se neće zatvoriti u uski krug vlastita individualnog i obiteljskog života, nego će se – po vlastitoj mjeri i sposobnostima – osjećati odgovornom za probleme koji muče današnji svijet, kao što su glad, nepravda, nezaposlenost, školstvo, razoružanje, priopćavanje, javni moral, očuvanje okoliša, itd.

(Ostvariti se u slobodi, str 61.)

Arhiv NS (3)

Dječje aktivno ljetno

PRVA EKSPERIMENTALNA
ŠKOLA ANIMATORA ZA DJECU
U KRIŽEVCIIMA

U suradnji s udrugom "Dijete zove dijete" iz Bresce u Italiji i Osnovnom školom Ljudevita Modeca iz Križevaca krajem kolovoza u gradiću Faro ostvarena je prva eksperimentalna škola animatora za djecu. Pet animatora iz Križevaca i pet iz Italije radilo je s 32 djece od 8 do 14 godina, ponajviše bivših polaznika vrtića Zraka sunca, uz stručno vodstvo socio-loga Michelea Bordina.

Udruga "Dijete zove dijete" nastala je prije dvanaest godina, inicijativom nekoliko obitelji koje su učiteljice Dječjeg vrtića Zraka srele na stručnom usavršavanju u Institutu «Agazzi» u Bresci. Njihov je cilj pomagati djeci s psihosocijalnim problemima i priprema mlađih za volontiranje. Danas u Udrizi djeluje 450 obitelji i 150 mlađih volontera. Već dvanaest godinu talijanske obitelji iz te udruge

primaju na dva tjedna 30 djece s psihosocijalnim poteškoćama iz Križevaca. Tijekom dana mladi organiziraju rekreativne aktivnosti s iznenadujućim rezultatima. Djeca su postala aktivnija, žele učiti i darivati se.

Ove je godine predsjednik udruge predložio da se kod nas započne prva škola animatora koju smo nazvali "Dječje aktivno ljetno" i koja je bila iznad svih očekivanja. Prednost ove škole za djecu, animatore i roditelje bilo je njezino održavanje u gradiću Faro koji sam po sebi sadrži elemente zajedništva. Jedan animator je rekao: "Naucili smo kako možemo kvalitetno darovati naše slobodno vrijeme djeci i provoditi s njima vrijeme u igri". Križevački

gradonačelnik Branko Hrg posjetio je školu i osobno razgovarao s djecom i animatorima, a križevačka radio postaja imala je posebnu emisiju o tom događaju. Na završnu priredbu došlo je 150 osoba, među njima mnogi roditelji koji su se nakon umjetničkog programa zadržali još dugo u prijateljskom ozračju.

Jedno dijete je reklo: "Za mene su ovo bili najljepši dana moguživa života".

Mnogi roditelji su izrazili želju da ovi dani postanu tradicionalni i da se ponavljaju svake godine.

Stiglo je i pismo obitelji iz Brescie. Napisali su nam da su i oni bili zadovoljni rezultatima škole, da su se obogatili i da žele nastaviti suradnju. ■

Anna Lisa Gasparini

Prizori iz
prve škole
animatora
za djecu

Đina
Perkov

Udruštvo Ilije Mikića ne može biti dosadno. Ovaj bivši poduzetnik s određenim ponosom kaže da je Bosanac, rođen u Vidovicama u Bosanskoj Posavini, a po završenoj osnovnoj školi se s obitelji doselio u Županju. S ne manje ponosa ističe da je Djelo¹ i ženu upoznao u paketu, u vrijeme kad je Kata dolazila u posjet svojoj cimerici, Ilijinoj susjedi.

A Kata je Bunjevka iz Vojvodine, odrasla u vjerničkoj obitelji u kojoj je Boga doživjela i koji je postao sastavni dio njezine osobnosti. Nakon završenog studija zaposlila se u školi. "Bilo mi je normalno nastaviti ići u crkvu, no tada to nije bilo poželjno i nakon što me ravnateljica upozorila, svake sam nedjelje morala 12 km putovati na misu u Sombor. U to sam se vrijeme susrela s duhovnošću Pokreta fokolara preko našeg župnika vlč. Lazsla Poše. Privukla me ispunjenost Bogom osoba koje sam upoznala i njihov život s Bogom u svakodnevici. Počela sam i ja drugačije gledati svoju ravnateljicu i đake, te nastojala Boga ugraditi u svaki svoj dan. Malo po malo postala sam dijelom ove duhovne obitelji.

Nije mi bilo lako napustiti svoj kraj i ljude kad sam se 1986. udala za Iliju. No vlč. László rekao mi je da u Županji ima jedna obitelj koja će me prihvati i da neće biti sama."

Iliji je bilo čudno kad ga je Kata upitala poznaje li obitelj Balen. "Pomislio sam: nisu iz mogeg sela niti iz župe, nisu mi ni rod, što ih ja imam poznavati? I rekao sam joj da ne znam, iako su stanovali nedaleko od nas."

Čisti putovi

RAZGOVOR UGODNI S KATOM I ILIJOM O
NJIHOVIM ŽIVOTnim PUTOVIMA

No Kata je nakon 2 tjedna već tražila te ljude. "Ilija je uporno tvrdio da nikad nije čuo za njih. Poslije dobra 2-3 mjeseca traganja jednoga je dana kći njegove sestre došla k nama i pokazivala mi svoje bilježnice, a ja ugledam gdje piše: učiteljica - Eva Balen. A Eva je isto čula da ja trebam doći, pa je i ona mene tražila. Pola sata kasnije mi smo već bile zajedno. Bio

je to jedan od mojih najljepših susreta s ljudima uopće. Pronaći Evu značilo je pronaći obitelj."

I Ilija je nakon početnog opiranja susreo obitelj Balen. "Vidio sam da je to neki normalan svijet, pa sam napokon pristao na ograničeno druženje s njima. Onda sam upoznao Sajtere. No još mi sve to nije bilo sasvim sješlo. Sjećam se kako sam jednom odlučno rekao Kati: 'Ja se neću

družiti s tim ljudima'. A kasnije smo najteže situacije u životu prošli zajedno i ako imam prijatelje, to su upravo oni.

Bili su to neki fini počeci. Bili smo mlađi, rađala su se djeca - dobili smo Saru i Marka, napredovali smo.

Tih kasnih osamdesetih već su se osjećale pukotine komunizma i dah neče-ga novoga.

Onda su me spakirali da idem na Bohinj. Tamo sam upoznao puno finog svijeta, među kojima bih istaknuo Matu i Mariku iz Skopja.

Meni Djelo nije otkrilo vjeru, mi Hrvati katolici iz Posavine to smatramo normalnim. Ali Djelo mi je kasnije uobličilo život, i meni i Kati, i dan danas. Otkrilo mi je novu dimenziju vjere, njezini dubinu i širinu.

Kata potvrđuje kako je s Ilijom na početku išlo dosta teško. "Sjećam se da sam ga prije udaje pitala vjeruje li u Boga, na što je odgovorio potvrdo. A na pitanje ide li u crkvu: 'Ne baš'. Bilo mi je tada bitno da se ne protivi mojim odlascima na susrete. No kad su Baleni došli k nama, teško je bilo odoljeti Stipinom šarmu i onome čime oni zrače-

To je postalo zarazno, mada se Ilija još otima odlasku s nama. Sve dok jednog jutra nije neočekivano rano ustao i dok sam se ja pripremala u Zagreb, rekao: 'Ako ima mjesto u autu, mogu i ja ići s vama'. Tako je počelo. Sada se zna hvaliti da mu je žena u miraz donijela Djelo Marijino i da je on jako bogat čovjek: preko mene nije dobio ni njive ni vino-grade, ali je dobio Djelo koje je nama odredilo život. Ovih 25 godina koliko smo zajedno ljudi koje smo sretali oblikovali su našu obitelj. Oni su naše istinsko bogatstvo. S Chiarom smo dobili sve te ljude koji su nama oplemenili život."

Ilija izražava zadovoljstvo što u posljednje vrijeme odlaze posjećivati obitelji u Bosni. "Mi volimo širinu, prihvatanje svih ljudi, sve do nevjernika. Moj otac je komunist i ja sam kod njega vidio da takav čovjek može biti kvalitetna osoba. Djelo mi se svidjelo i zato što bi i za njega bilo mješta kad bi htio doći.

A probleme u životu smo uviјek rješavali uz pomoć ljudi iz Djela, tako da smo se znali pitati što bi tu napravio, primjera radi, Stipa Balen; što bi u ovoj situaciji napravili Arif i Svetlana¹? Ili netko tko je nama bio uzor. Što bi u ovoj situaciji – u ovoj općoj besparici netko napravio. Onda bismo rekli: e, taj bi tako napravio. I mi bismo onda postupili kako zamišljamo da bi taj postupio. To je uvijek bila naša duhovna veza s tim ljudima, do dan danas.

Isto smo tako vrlo rano shvatili da bilo kuda išli – to je ta dimenzija između muža i žene – ako nisu čisti putovi između nad dvoje, mi se smijemo kročiti u svijet,

mi moramo taj svoj put imati čist. Jer Djelo je veće i od mene, i od tebe, i od nas. Shvatili smo da je to dimenzija koja ne trpi kompromis. Sjećam se kako smo jednom išli kod Balenovih na neki manji susret, a nešto smo se bili posvađali. Već se približavamo njihovoj kući, kad počnemo zdvajati kako ćemo ući posvađani. I prije nego što smo ušli, zastali smo, pogledali se i pomirili. I dan danas je to tako i mogu preporučiti: između muža i žene odnosi trebaju biti čisti, onda Djelo može napredovati i uhvatiti korijene.

Mikići kažu kako su u to vrijeme u Županji bili jaki, bilo ih je 5 obitelji s potomstvom i prijateljima. Počeli su izlaziti u javnost. "Poduzimali smo razne akcije, jedna od prvih bio je koncert za poginule rudare rudnika Kreka 1990. Nastupala su folklorna društva, ali i svi oni kupili su ulaznicu jer su time doprinosili", ističe Ilija.

Kata dodaje kako su se kroz te inicijative dobro upoznali. "Bila je to priprema na strašan rat. Povezanost među nama odigrala je bitnu ulogu da smo izdržali 4 godine granatiranja. Tada smo se počeli i rastajati. Životni put odveo je Sajtere u Osijek, Balene u Križevce, Kataće poslije rata u Knin, Juriće i Arambašiće u Zagreb."

A Mikići i danas nastoje održavati upaljen plamen idealja jedinstva i biti prepoznatljivi u svom gradu. Da u tome uspijevaju govoriti i pun autobus ljudi zainteresiranih da upoznaju Djelo koje su nedavno doveli u gradić Faro. ■

Kata i Ilija Mikići s kćerkom Sarom: "Shvatili smo da ako nisu čisti putovi između nad dvoje, mi se smijemo kročiti u svijet. To je dimenzija koja ne trpi kompromis"

¹Djelo Marijino-Pokret fokolara

Poljupci i zagrljaji ili nakloni

"MOŽE LI SE DOISTA VOLJETI NEKOGA
AKO ZANEMARUJEMO NJEGOV IDENTITET,
AKO UMJESTO NJEGOVA IDENTITETA VIDIMO
PROJEKCIJU SEBE ILI SVOGA IDEALA?"¹

Francesco
Châtel

"Vi radite u veleposlanstvu?", upitala me jednom gospođa koju sam upoznao u kući prijatelja i objašnjavao joj kako trebamo biti pozorni pri susretu s osobama drugih kultura. To moje iskustvo nije plod kretanja u diplomatskim krugovima, ono je sazrijevalo kroz mnoge godine provedene u Loppianu, gradiću gdje žive osobe iz sedamdesetak zemalja svijeta i kroz koji godišnje prolaze deseci tisuća posjetitelja, pripadnika najrazličitijih rasa, kultura, vjera i uvjerenja.

Kad je početkom šezdesetih godina nastao Loppiano, suživot Kineza, Brazilaca, Talijana i drugih izazivao je veliku znatniju. Danas, rastom migracija, isti taj prizor imamo u mnogim gradovima, gdje jedni uz druge žive ljudi koji nemaju zajedničku

prošlost i čije su se zemlje nekad čak i sukobljavale.

Suprotni načini ne samo života, nego i promatranja i prosuđivanja života mogu dovesti do toga da druge gledamo s nepovjerenjem, da ih možda čak i odbacujemo. Male svakodnevne geste koje je netko uvijek ponavljao ne izazivajući ni znatiželju ni negativne reakcije pogadaju bližnje a da to ni ne primjećujemo. Isto se događa nama kad nam se ne sviđa pristup koji je drugi - ma uvijek bio normalan.

"Drugačiji" nas plaši. Drugačiji od nas - pri čemu "nas" znači način života zajednički društvenoj skupini ljudi kojoj pripadamo - može čak potaknuti reakcije obrane ili napada. Polazeći od ozračja nepovjerenja, svaki mali nesporazum postaje gora koju izgleda nemoguće preći. Nadaљe, ozračje "rata civilizacija" koji

netko nastoji širiti preko moćnih medijskih i ekonomskih sredstava, ne pomaže u istraživanju drugačijih putova.

Koje korake učiniti? Da bismo pobijedili bilo koji strah, a utoliko više strah od drugačijega, najprije je potrebno nastojati se upoznati. Kada znam dati ime nekoj stvarnosti ili osobi, koliko god bila drugačija od mene, ona na neki način postaje dio mene.

No potreban je napor. Naše oči i naše srce vide ono što su navikle vidjeti, a naš mozak, u svojoj lijnosti, ne zaustavlja se na onome što nam je strano. Primjerice, ako je u mojoj zemlji uobičajeno očitovanje osjećaja između mladića i djevojaka na ulici, bit će sklon ocijeniti zaostalima i robovima tabua one koji se u drugoj zemlji ponašaju drugačije i neću nastojati razumjeti razloge njihova ponašanja. Ili, ako sam naviknut gledati u oči prijatelju s kojim razgovaram, prosudit će da je loše odgojen sugovornik, pripadnik druge kulture, koji pogne glavu, a u stvari se koncentriira da bi me slušao s više pozornosti i poštovanja.

Stoga je potrebno naučiti umijeće strpljivog i znatiželnog promatranja drugih, ne prisiljavajući ih da uđu u naše kategorije i ne projicirajući u njih sami sebe; potom bez predrasuda, širokog pogleda i srca, prihvatiš to što su drugačiji i da to obično nije prijetnja našem načinu života.

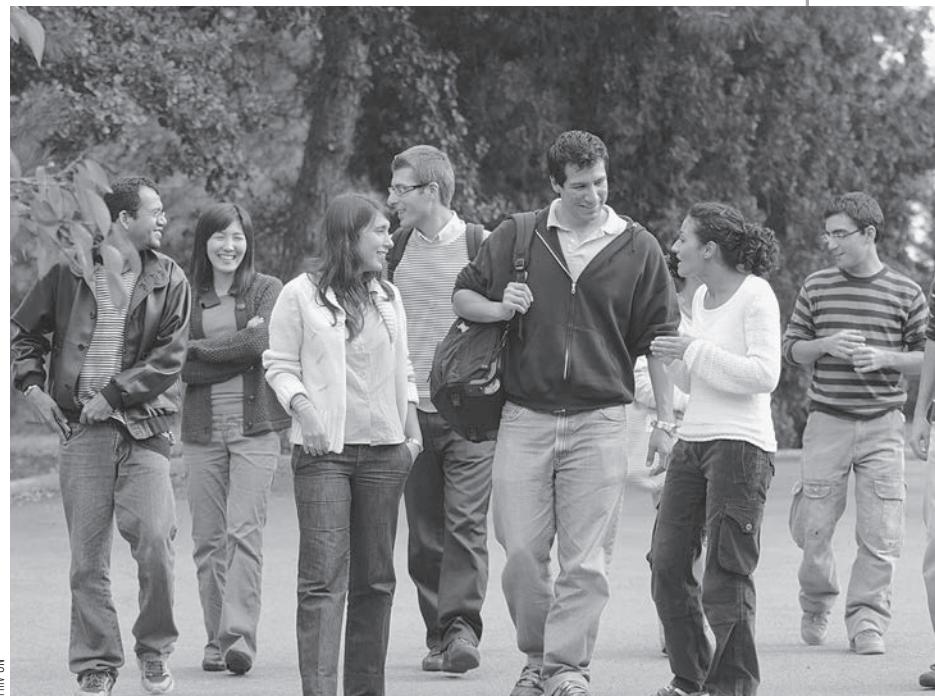
Zatim je potrebno razumjeti taj način gledanja i postupanja koji je drugačiji od našega, a uspjjet ćemo u tome ako nastavimo imati otvoreno srce i oči. Učinit ćemo to pitajući drugoga što njemu znači neka riječ ili

neki stav; čitajući knjige u kojima je opisana njegova kultura ili autore te države, ili slušajući glazbu i gledajući filmove; putujući u druge zemlje, ako nam je to moguće, da bismo i mi doživjeli kako je to biti stranac i morati razumjeti kako se ponašati; nadalje, moleći za pomoć druge osobe koje vidimo da su s tim osobama uspostavile pozitivne odnose.

Nadalje, kada je to korisno i moguće, naučimo usvajati stajališta drugoga, proširujući naše obzore, često tako ograničene, nastojeći saznati kako se kuha, zabavlja, razgovara, pjeva, pleše... što nikad ne bismo mogli zamisliti. Činimo to s jednostavnosću i zdravom znatiželjom, te željom da svijet druge osobe postane naš jer će samo tako ona moći usvojiti naš.

Jasno, sve to ne možemo učiniti bez uzajamnog poštovanja. Naravno, svatko će trebati izgubiti ponešto od sebe kako bi uzeo nešto od drugoga, iako nikto ne može zahtijevati da tako bude. Slobodan je izbor svakoga upoznati, naučiti, usvojiti: izbor otvaranja, bratstva, prijateljstva, ljubavi.

Osim toga, razumijevanje i dijeljenje ne traži uniformiranost. Svatko će uvijek biti ono što jest, obogaćen drugim. Ja mogu naučiti pozdravljati naklonom kao Azijci, zagrljajem kao stanovniци Južne Amerike... ali ču to u svakom slučaju i dalje najradije činiti stiskom ruke kad sretнем prijatelja. Osobe i mjesta gdje ču se malo po malo kretati pokazat će mi kako najprikladnije pozdravljati, ali ne nastojeći na silu biti ono što nisam.

Arhiv CN

I onda kada svjesno učinimo sve kako bismo izašli iz našega malog svijeta i ušli u svijet drugoga, bit će uvijek novih iskustava koja nas mogu blokirati. Dobra vježba u tim situacijama bila mi je da sam pred stavom koji me iritira odmah pokušao "prevesti" ono što vidim.

Kad govorimo o jeziku, prijevod je dobar ako prevodilac u drugom jeziku nađe ne samo odgovarajući pojam, nego provjeri da ono što želi prenijeti bude doista razumljivo primatelju. Sjećam se, primjerice, da kad sam vodio dijalog sa skupinom mladih u Egiptu i bio mi je potreban prevoditelj, morao sam najprije posvetiti vrijeme njemu, kako bih mu pojasnio što želim reći ključnim riječima mojeg izlaganja. Neke od tih riječi nisu imale odgovarajuću riječ na arapskom jeziku, pa ih je bilo potrebno prevesti ne jednom riječju, nego objašnjanjem.

To vrijedi i za kretnje, načine ponašanja, navike. Ne promatrano ih jednostavno onako

kako činimo s našima, nego ih tumačimo u njihovom izvornom značenju. Samo ćemo tako razumjeti, a potom odgovoriti odgovarajućim riječima i gestama. Stoga pitanje koje sebi moram postaviti pred svakom riječju ili radnjom glasi: što mi doista želi reći? Koje su njegove duboke nakane, neovisno o ovom ponašanju koje mene smeta?

Ova vježba s osobama koje potječu iz drugih zemalja bit će nam vrlo korisna i u kontaktima s osobama naše kulture. Neovisno o zajedničkim značajkama, svatko je razvio geste, riječi i dinamiku značajnu za kraj u kojem je živio, a povezane s njegovim karakterom i načinom ponašanja. Napor da se otkriju duboke nakane, nastojeći gledati uvijek pozitivno i davati povjerenje, pomoći će nam da se ne blokiramo i da ne donosimo brze sudove. ■

Razumijevanje
i dijeljenje
ne traži
uniformiranost.
Svatko će uvijek
biti ono što
jest, obogaćen
drugim.

¹T. Todorov, *La conquista dell'America. Il problema dell'altro*, Einaudi, Torino 1984., str.204;

Da bi se riješila teška situacija, ovaj grad treba srca koja ljube. Na slici: mladi sudionici akcije čišćenja jednog napuljskog trga

Prvi je tjedan rujna. Nakon ljetne stanke grad se pokušava vratiti uobičajenim ritmovima. Želja da se započne, možda nekim snažnim iskustvom koje će dati nadu, Napulju je više nego potrebna.

Iako mediji i dalje pokazuju slike ljudi koji se žale što institucije još uvijek ne uspijevaju riješiti pitanje odlaganja otpada, usred poteškoća i proturječja koja nisu riješena, oni koji žive u gradu primjećuju da se nešto pokreće.

U razgovoru između nekoliko prijatelja koji dijele duhovnost jedinstva pojavljuje se potreba da žive svoje kršćansko iskustvo u gradu i s gradom, sudjelujući svjesnije u životu četvrti i općine, razgovaraјući s institucijama.

Zašto onda ne pokušati počistiti jedan od obližnjih trgova, za koji smo mjesecima samo govorili da odiše nemarom i da je pun prljavštine? Prijedlog je prihvaćen s oduševljenjem, a podržala ga je i župna zajednica.

"Ciljati visoko započinjući iz baze" mogao bi biti moto ove inicijative kojoj su se priključili djeca i mladi Pokreta fokolara. Želja je proživjeti nekoliko dana zajedno u miru, u radosti, otvarajući se gradu. Doživljena uzajamna ljubav unutar skupine čini da sazrije poticaj da se pogledaju rane ovog predivnog grada. Da bi se riješila teška situacija, ovaj grad treba srca koja ljube dajući novu nadu i novo svjetlo konkretnim činima.

Obaviještena o ekološkoj akciji, Općina 5 ohrabruje zalađanje i izjašnjava se otvorenom i budućem projektu "usvajanja" gredica na tom trgu.

Arhiv CN

Započeti iz baze

MANJE PRIČE, A MALO VIŠE METLI
KAKO BI SE POKRENUO GRAD

U četvrtak 8. rujna u 9.30 sati okuplja se pedesetak mladića i djevojaka te nekoliko odraslih. Svi su puni radošii i oduševljenja. Naoružani metlama, kantama, krpama i lopaticama počinju meti, čistiti zid uprljan pokidanim plakatima i natpisima, čupati krov iz cvjetnih gredica.

Prolaznici? Svi se zanimaju! Neki pozivaju da kante napune vodom iz njihove kuće, drugi donose vodu za piće, neki odlaži kupiti još koju metlu (nešto kasnije brojimo ih 25) i druga pomagala za čišćenje. Vratarica jedne zgrade koja gleda na trg priključuje nam se i čisti nogostup pred zgradom; jedan trgovac čisti prostor pred svojim dućanom. Razmjenjuju se osmjesi i

riječi ohrabrenja, uzimaju se kontakt telefoni kako bi surađivali i ubuduće.

Savjetnik za okoliš iz 5. općine informiran je i pozvan na teren. Vidljivo je zadovoljan i želi znati nešto više o ovoj skupini. Dok pozdravlja i izražava želju da se suradnja nastavi i narednog vikenda, poziva nas da s drugim udrugama za zaštitu okoliša podržimo inicijative općine za dane pod naslovom "Počistimo svijet".

S gradonačelnikom i dogradonačelnikom sudjelujemo na konferenciji za novinare. Sastanak je ugovoren za jednu od narednih nedjelja na drugom trgu. Odaziv ljudi na poziv za sudjelovanje daje nadu. ■

www.focolare.org

Treća generacija u školi

ŠKOLA GEN 3 ZA DJEVOJČICE IZ NEKOLIKO
ZEMALJA ISTOČNE EUROPE OVE SE GODINE
ODRŽALA U RUMUNJSKOJ. PIŠU DVije MLADE
SUDIONICE.

Putovanje je započelo iznimno vrućeg 19. kolovoza, kada smo nas dvije gen3 i fokolarina Kristina krenule vla-kom iz Zagreba. Cijelo nas je vrijeme kopkalo pitanje kako će to biti.

U večernjim satima stigle smo u Beograd, a dan kasnije s gen3 iz Srbije nastavile smo put autobusom. Vožnja je bila dosta pustolovna: vrućina, trebalo se upoznavati s drugim djevojkama, posjetile smo Đerdap na Dunavu, malo zалutale na cesti i napokon, u jedan sat noću, stigle na naše odredište - predvini kar-meličanski samostan u Snagovu, blizu Bukurešta.

Bilo nas je stotinjak iz sedam država. Osim službenog talijanskog, govorile smo još šest različitih jezika.

Imale smo zanimljiv program. Prvi dan smo razgovarale o nama gen3 i upoznale se s Nadiom, fokolarinom iz Rima odgovornom za gen3 cijelog svijeta. Pošto smo naučile da biti gen znači biti dar za sve, idući smo se dan podijelile u grupice. Bile smo sa gen iz Mađarske, te je i to bilo vrlo zanimljivo, jer smo mogle međusobno podijeliti naša iskustva.

Tema ovog dana bile su boje - kako ih nazivamo - koje mi kao

gen moramo živjeti. Svaka grupica je dobila jednu boju. Mi smo obrađivale plavu boju - što znači sklad prostora u kojem živimo, a koji se odražava na ljudske odnose. To je značilo da će naša grupa brinuti da dvorana bude uređena i čista. Ta nas je boja poticala i na održavanje urednosti naših soba.

Grupica koja je imala ljubičastu boju (komunikacija i pozivanje), izmisnila je predivnu stvar: na zid su naličepile bijele koverte. Svaka od nas je na jednu napisala svoje ime, ukrasila ju i tijekom dana smo se dopisivale, tako što smo pisale jedna drugoj i poštu stavljale u kovertu.

Prvi dio narednog dana posvetili smo školi, našem životu i kako mi možemo nositi svjetlo svijetu. Zapamtile smo da je učenje križ naših godina.

Popodne smo posjetile Bukurešt. Iako je bilo jako vruće, provele smo lijep dan u druženju i šali.

Četvrti dan naše škole došao nam je bračni par vjenčanih fokolarina i jedan

svećenik. Bilo je jako zanimljivo slušati njihova osobna životna iskustva. Svećenik je govorio o kreposti čistoće. Naučile smo da, unatoč svemu, Boga uvijek moramo staviti na prvo mjesto u našim životima.

Zadnji smo dan slušale Chiarine misli o raju i paklu. Shvatile smo da uvijek možemo, dapače trebale bismo početi ispočetka. Toga dana mi iz Hrvatske i gen3 iz Srbije večerale smo s Nadiom, pa smo joj mogle reći ono što nismo stigle na programu. Ispričale smo joj o nekim našim događanjima u Hrvatskoj, a osobito smo spomenule kako je lijepo kad se okupimo u gradiću Faru iz cijele Hrvatske.

Dan odlaska započeo je jutarnjim programom o raju '49. To je vrlo važno i snažno Chiarino iskustvo. Jedinstvo koje su tada živjele prve fokolarine i mi smo nastojale živjeti u našoj školi.

Nakon dugog oprashtanja s našim novim prijateljicama krenule smo kući. Na povratku ozračje u autobusu bilo je sa svim drugačije nego u dolasku. Svaka je svakoj bila prijateljica, a jezik, kratkoća poznavanja ili narodnost više uopće nisu stvarali prepreke. ■

**Lucija Kisić
Kristina Godec**

Sudionice škole
za djevojke
treće generacije
Pokreta fokolarica
u Rumunjskoj

JESEN NA KAMENJARU

FOTO: NEVEN NOVAK